

2019-06-20

Avdelningen för forskningsstöd

**Regionstudie:
Stockholms universitets samverkan med afrikanska
lärosäten**

Avdelningen för forskningsstöd

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	4
2. FORSKNINGSSAMARBETEN	7
Forskningsprojekt.....	7
Sampublicering mellan SU och afrikanska lärosäten	7
CIVIS – European Civic University Alliance	8
KI och KTH	9
3. NÅGRA AV STOCKHOLM UNIVERSITETS INITIATIV I REGIONEN.....	10
Institutionen för data- och systemvetenskap, DSV	10
Institutionen för matematikämnet och naturvetenskapsämnenas didaktik, MND	11
Stockholms Resilienscenter, SRC	12
Engelska institutionen	12
4. STUDENTMOBILITET, STUDENTREKRYTERING OCH ALUMNER.....	133
Utbytesavtal på institutionsnivå	133
Centrala avtal	14
Studentrekrytering.....	15
Stipendier	17
Alumner	18
5. EXTERNA AKTÖRERS VERKSAMHET I REGIONEN.....	19
Forskningsfinansiärer	19
Svenska myndigheter	21
Statistiska centralbyrån (SCB)	24
Business Sweden.....	26
EU	26
6. REGIONALA SAMARBETEN.....	27
Ekonomisk integration	27
Högre utbildning	288

7. RANKNINGLISTOR OCH RAPPORTER	28
Herana	30
Mobilitet och samarbete	30
8. SLUTORD	311

1. Inledning

Stockholms universitet har som målsättning att verka på den globala forsknings- och utbildningsarenan i en internationell akademisk miljö. I sitt internationaliseringsarbete strävar SU efter att agera verksamhetsbaserat genom att förankra aktiviteter i existerande forskningssamarbeten och studentutbytesavtal. En viktig ambition är att öka universitetets synlighet och goda rykte i internationella sammanhang. Hållbar utveckling är en central fråga för SU i enlighet med FN:s globala mål som formuleras i Agenda 2030 och som syftar till att utrota fattigdom och hunger, främja god hälsa och utbildning, öka jämlikhet och jämställdhet och främja fred samt hållbar tillväxt.

Universitetet har en stor bredd i sin verksamhet och både inom det naturvetenskapliga och det humanvetenskapliga området finns forskning och utbildning som rör Agenda 2030 och som kan bidra till att uppnå de globala målen. Den viktiga roll som SU spelar i hållbarhetsarbetet uttrycks även tydligt i universitetets strategier för åren 2019-2022. Här tas hållbar utveckling återkommande upp som ett viktigt område att arbeta med.

Det finns ambitioner att ytterligare öka det globala engagemanget, exempelvis genom forskningssamarbete med tillväxtländer och länder med stark utvecklingspotential. SU:s ökade ambitioner har formulerats i den nya långsiktiga internationaliseringsplanen Global Engagement.¹

För att arbeta verksamhetsbaserat behövs underlag som ger ledningen i dess stöd i att fatta beslut om strategisk inriktning. År 2017 gjordes en regionstudie om Latinamerika med syfte att ge underlag för beslut om hur universitetet kan utveckla sina relationer med regionen inom forskning, utbildning och samverkan inklusive rekrytering. Studien ger en överblick över universitet i Latinamerika och vilka samarbetsprojekt Sverige och SU har i olika länder i regionen. Latinamerikastudien var ett pilotprojekt och modellen utvärderades och ligger till grund för denna studie och för kommande underlag och regionstudier. Denna studie är framtagen som underlag inför en rektorsresa till Afrika samt de studentrekryteringsinsatser i regionen planeras till oktober/november 2019.

Maria Wikse, internationell samordnare, fick i oktober 2018 i uppdrag av rektor att leda ett projekt om SU:s samverkan med afrikanska lärosäten. I enlighet med ledningens direktiv bildades en arbetsgrupp för att ta fram en regionstudie under vintern 2018-19 och för att planera rektorsresan genom kontakter med myndigheter, ambassader och aktuella universitet

---

¹https://www.su.se/polopoly_fs/1.429214.1551789203!/menu/standard/file/Global%20Engagement_en_final.pdf

och samarbetspartners. I mitten av 2019 kommer arbetsgruppen att ta fram en slutgiltig resplan.

Arbetsgruppen för regionstudien består av Emily Dock Åkerman (forskningshandläggare, Avdelningen för forskningsstöd), Helene Komlos Grill (projektledare, Sektionen för kommunikation vid Samverkansavdelningen), Johanna Wiklund (internationell handläggare, Avdelningen för forskningsstöd) och Maria Wikse. Adriana Jimenez Moreno (internationell handläggare, Studentavdelningen) och Erica Öjermark Strzelecka (alumnkoordinator, Samverkansavdelningen) har medverkat i vissa delar av arbetet.

Arbetsgruppen har genomfört flera studiebesök för att komplettera framtagna underlag samt för att förankra projektet internt vid universitetet och externt hos andra myndigheter. Gruppen besökte under vårterminen 2019 Nordiska Afrikainstitutet, Sida och Svenska institutet. Den har även träffat forskare och lärare vid SU som är aktiva i regionen, t.ex. Institutionen för data- och systemvetenskap (DSV), Institutionen för matematikämnets och naturvetenskapsämnenas didaktik (MND), Institutionen för ekologi, miljö och botanik (DEEP), Företagsekonomiska institutionen (FEK) samt Stockholms Resilienscentrum (SRC). Både de externa och de interna mötena var givande och visade att stort intresse finns för samarbete med universitet på den afrikanska kontinenten. Andra underlag är sampubliceringsrapporter, utdrag från SU:s forskningsdatabas, statistik över studentutbyten, kartläggningar av andra intressanta samarbeten samt alumner och studenter. Bilagor innehållande dessa underlag utgör internt arbetsmaterial.

Bakgrund

Relationen mellan SU och lärosäten i Afrika har en lång historia. Framför allt finns kontakter med Sydafrika och Tanzania men genom Sida-finansiering har även Moçambique, Rwanda och Uganda varit viktiga samarbetspartners inom främst matematik, fysik, datavetenskap och ekologi. Många SU-studenter har utnyttjat möjligheten att skriva sitt examensarbete i något av dessa länder i form av en fältstudie inom ramen för Sidas satsning på Minor Field Studies (MFS).

En rektorsdelegation med rektor Kåre Bremer, prorektor samt 22 medarbetare besökte Sydafrika i november 2010. Fokus för resan låg på University of Cape Town och studentutbyten. År 2016 besökte rektor Astrid Söderbergh Widding Botswana och Sydafrika som en av 13 rektorer från svenska lärosäten som ingick i en delegation arrangerad av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) och Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT).

Den svenska rektorsdelegationen besökte bland annat University of Johannesburg, University of Pretoria, University of the Witwatersrand, Stellenbosch University och University of Botswana samt träffade ledningen för Botswana International University of Science and Technology (BIUST). De mötte även företrädare för forskningsfinansiärer och den politiska ledningen i både Sydafrika och Botswana. Resan avslutades med en workshop i Kapstaden, dit rektorer från alla lärosäten i Sydafrika var inbjudna. Syftet med besöket var att utveckla och fördjupa befintliga partnerskap och att inleda nya samarbeten. SU:s rektor bloggade om resan den 17 mars 2016.²

SU har genom åren tagit emot flera besök från den afrikanska regionen, både vid institutionerna, på ledningsnivå och inom förvaltningen. I juni 2016 träffade representanter från University of Nigeria (UNN) rektor och ett antal forskare vid SU. Därefter deltog två forskare från Juridiska institutionen i en workshop i Nigeria i november 2016. En delegation från University of Nigeria har visat stort intresse för ett samarbete med SU, både vad gäller forskning och studentutbyten. UNN skickade både år 2017 och år 2018 12-15 studenter från sin studentkår, som tagits emot av studentkåren vid SU.

Många andra besök har genomförts, t.ex. fick Sektionen för kommunikation vid Samverkansavdelningen besök av den tanzaniska forskningsfinansiären Tanzania Commission for Science and Technology (COSTECH) den 28 januari 2019. Syftet var att utbyta erfarenheter inom forskningskommunikation och sociala medier inom ramen för The Swedish Program for Information and Communication Technology in Developing Regions (SPIDER) som är en del av DSV:s arbete med att utbilda institutioner i afrikanska länder inom ICT, informations- och kommunikationsteknik.

Stockholms universitet arbetar sedan många år med University of Dar es Salaam i Tanzania, för att skapa ett centrum för matematik i regionen, Pan-African Centre for Mathematics (PACM).³ Överenskommelser och konkreta planer finns men finansiering saknas. Långsiktig finansiering behövs för bland annat stipendier till masterstudenter i ett första skede. Professor Stefan Nordlund vid Institutionen för biokemi och biofysik och rektorsråd professor Anders Karlhede reste till Tanzania 2017 för att återuppta samarbetet. Arbetet med att förverkliga PACM har under hösten 2018 och våren 2019 bland annat utgjorts av kontakter med Tanzanias ambassad i Sverige.

Stockholm universitets kärnverksamhet är forskning, utbildning och samverkan. Regionstudien innehåller därför underlag om dessa verksamhetsgrenar, samt några nedslag på

² <https://rektorsblogg.su.se/2016/03/17/rektorsresa-i-sodra-afrika>

³ <https://www.su.se/samverkan/st%C3%B6d-stockholms-universitet/pan-african-centre-for-mathematics-1.387516>

institutioner/centra som har många och långvariga samarbeten i regionen. Därefter presenteras andra svenska myndigheters och forskningsfinansiärers planer för regionen. Forskningsinstitut och regionala samarbetsorganisationer är betydelsefulla aktörer i regionen, varför här redogörs för några av de viktigaste. Avslutningsvis ges en kort sammanställning om afrikanska universitet i internationella rankinglistor och om forskningsrapporter rörande utvecklingen inom utbildningssektorn i regionen.

2. Forskningssamarbeten

Samhällsförändringen sker i ett högt tempo i flera afrikanska länder. I enlighet med FN:s globala mål kan man genom att stärka ett lands kapacitet att bedriva forskning också bekämpa fattigdom. Detta är ett långsiktigt arbete som kräver nationella forskningsstrategier, utbildning samt kommunikation om forskningens resultat. SU bidrar till detta arbete genom flera pågående forskningssamarbeten baserade i olika afrikanska länder.

Forskningsprojekt

I SU:s forskningsdatabas omnämns 81 projekt med SU och Afrika som gemensam nämnare⁴. Totalt koncentreras projekten till 13 länder och 34 partners. De lärosäten som har flest projekt knutna till sig är University of Cape Town, Sydafrika, med 7 samarbetsprojekt som är synliga i databasen och University of Dar es Salaam, Tanzania, med 5 projekt.

Enligt den nationella databasen SweCRIS som förvaltas av Vetenskapsrådet finns 49 projekt med Afrika och SU som gemensam nämnare⁵. Vinnova listar 6 länder i Afrika som samarbetar med SU: Sydafrika, Ghana, Zambia, Moçambique, Senegal och Kenya.⁶

Sampublicering mellan SU och afrikanska lärosäten

Forskningsamarbeten leder ofta till samförfattade publikationer och därför används sampublicering ofta som ett mått på framgångsrika forskningssamarbeten.⁷ Även om sampubliceringsrapporter kan vara missvisande då olika vetenskapsområden har olika traditioner när det gäller samförfattande generellt sett kan de ändå ge intressanta indikationer. För SU identifierades ca 1800 sampubliceringar med afrikanska lärosäten 2008-2018. Fler än

⁴ <http://researchdatabase.su.se/converis/> 20190125

⁵ <https://www.swecris.se/> 20190125

⁶ <http://h2020viz.vinnova.se/> 20190125

⁷ Uppgifterna kommer från Gabor Schubert, SUB, som sammanställt data från Web of Science och Diva 20181207

600 olika lärosäten/forskningsorganisationer från Afrika och 40 olika SU-institutioner deltar i dessa. Av 54 länder i Afrika har 38 minst en publikation med SU under denna tidsperiod.

Hälften av publikationerna härrör från stora samarbeten inom partikelfysik. De länder som dominerar är Sydafrika och Marocko, och de institutioner på SU som har flest sampublikationer med afrikanska lärosäten är Fysikum, Institutionen för astronomi, Stockholms Resilienscentrum och Institutionen för ekologi, miljö och botanik.

I en sammanställning över hur ofta afrikanska länder förekommer i SU:s publikationstitlar framgår det att Tanzania, Sydafrika och Egypten dominerar.⁸ Även Etiopien, Kenya och Moçambique hamnar högt upp. De institutioner som står för merparten av publikationerna om eller med afrikanska länder är Stockholms Resilienscentrum, Institutionen för data- och systemvetenskap och Institutionen för ekologi, miljö och botanik. Alla dessa har många pågående forskningsprojekt i Afrika och skickar regelbundet ut studenter på Sida-finansierade MFS (Minor Field Studies). En intressant observation är att data från Web of Science visar att endast 20% av de SU-publikationer som handlar om Afrika är en sampublikation med ett afrikanskt land.

Från och med 2018 deltar SU i South-Africa Swedish University Forum (SASUF). Syftet med SASUF-projektet, som pågår 2018–2020, är att föra samman forskare, forskningsfinansiärer, näringsliv och utbildningsdepartement från Sydafrika och Sverige. I Sveriges finansieras projektet av STINT (Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning) och de tolv deltagande svenska universiteten, och i Sydafrika av National Research Foundation och Department of Higher Education.⁹

CIVIS – European Civic University Alliance

SU har tillsammans med sju ledande europeiska universitet initierat nätverket CIVIS-European Civic University Alliance. CIVIS vision är att studenter, forskare och annan personal ska kunna flytta och samarbeta lika lätt inom nätverkets universitet som inom respektive universitet. De universitet som ingår är Aix-Marseille Université (Frankrike), National and Kapodistrian University of Athens (Grekland), University of Bucharest (Rumänien), Université Libre de Bruxelles (Belgien), Universidad Autónoma de Madrid

---

⁸ Ibid.

⁹ <https://www.su.se/english/collaboration/partnerships-collaborations/projects/south-africa-sweden-university-forum-sasuf-1.403787>

(Spanien), Sapienza Università di Roma (Italien), Stockholms universitet och Eberhard Karls Universität Tübingen (Tyskland).

Inom CIVIS är samarbetet med länder i Medelhavet och Afrika en central del. Många av de deltagande universiteten har dessutom genom sin närhet till Medelhavet en direkt länk till länder i Afrika och flera etablerade samarbeten med afrikanska lärosäten. CIVIS partneruniversitet bedömer att Afrika kommer vara en av EU:s framtida nyckelpartners och strävar efter att vara en av grundpelarna till det framtida samarbetet mellan Afrika och Europa. CIVIS vill arbeta för förändring och innovation främst inom följande fokusområden: ”Hälsa”, ”Städer, territorier och mobilitet”, ”Klimat, miljö, energi”, ”Digital och teknisk omvandling”, ”Samhälle, kultur och kulturarv”. Ett mål är att CIVIS ska fungera som en bro mellan Europa och Afrika.

SU vill stärka sina samarbeten med de övriga universiteten i nätverket och samtidigt nå längre ut i världen. Idag har SU bl.a. forskningsstationen Navarino Environmental Observatory, NEO, i Grekland och flera samarbeten i Afrika t.ex. SPIDER och på sikt möjligen även PACM.

KI och KTH

Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms universitet arbetar tillsammans i olika forskningsprojekt och internationella samarbeten. Tillsammans utgör de statliga universiteten en komplett universitetsmiljö i Stockholm. KI har olika samarbeten på den afrikanska kontinenten, t.ex. vad gäller läkemedelssäkerhet, och inom utbildningsprogrammet Global hälsa där utbildning förläggs i ett afrikanskt land.¹⁰

KI:s forskningssamarbeten är mest omfattande i östra och södra Afrika, där också de mer formaliserade samarbetena finns. KI har ett samarbete med Stellenbosch University. Därutöver finns samarbeten med flera andra universitet i Afrika, som i grunden bygger på Sidafinansiering. KI har bl a samarbeten med Makerere University i Uganda, MUHAS i Tanzania, Eduardo Mondlane i Moçambique och University of Rwanda. Samarbetet med Makerere University har varit omfattande och drivits under lång tid. KI:s rektor sitter i styrelsen för African Population and Health Research Center i Nairobi. Samarbeten finns också i andra delar av Afrika i form av EU-finansierade projekt.¹¹

KTH har samarbeten med afrikanska länder, bland annat genom Global Development Hub där KTH utvecklar en samordnad utbildnings- och innovationsverksamhet för global utveckling

¹⁰ https://ki.se/sites/default/files/ki-africa_strategic_plan.pdf

¹¹ Information från Johanna Ackeman, KI.

med fokus på Afrika söder om Sahara¹². KTH medverkar även i ett antal Sida-finansierade projekt, samt i andra projekt på forskarnivå.¹³

3. Några av Stockholm universitets initiativ i regionen

Institutionen för data- och systemvetenskap, DSV

Institutionen för data- och systemvetenskap (DSV) har flera satsningar i regionen. Professor Love Ekenberg har utnämnts till professor för storskalig högre utbildning med fokus på länder i södra Afrika vid ICDE (International Council for Open and Distance Education).¹⁴ Utgångspunkt för ICDE är att utveckla högkvalitativa program för högre utbildning och kurser på doktorandnivå. Även program och kurser på andra nivåer kommer att omfattas.

ICT4D- Information and Communications Technology for Development

Till Institutionen för data- och systemvetenskap finns två oberoende center knutna. Fokus ligger på att använda IT och annan teknik som ett medel för en positiv inverkan på samhället och centralt är att verka inom området ICT4D som står för informations- och kommunikationsteknik (ICT) kopplad till utvecklingsfrågor.

Swedish Program for ICT in Developing Regions (SPIDER) <https://spidercenter.org/>

Föreståndare: John Owuor

SPIDER är ett särskilt initiativ i svenskt ICT-bistånd som inrättades 2004 och har tre kategorier av projekt: a) kapacitetsbyggande b) bilaterala projekt och c) forskningsprojekt. Centret främjar utvecklingen av infrastruktur och mänskliga insatser inom strategiska områden, som tillgänglighet, e-lärande, e-förvaltning och e-hälsa, med mänskliga rättigheter som utgångspunkt. Arbetet med forsknings- och utvecklingsprojekt bedrivs i fler än trettio utvecklingsländer i Asien, Afrika och Latinamerika, främst i samarbete med Sida. I Afrika finns samarbetsprojekt med bland annat Tanzania, Moçambique, Kenya, Rwanda and Uganda. SPIDER har för närvarande kärnstöd stöd från Sida (t.o.m. 2019) och arbetar genom forskningsprojekt och som en länk i flera nätverk mellan olika organisationer i syd, bl.a. i Network 4 ICT in Education, ICT4 Democracy East Africa Network och SPIDER Health & Wellbeing Network.

¹² <https://www.kthmagazine.se/artiklar/vi-ar-alla-utvecklingslander>

¹³ Information från Katie Zmijewski, KTH.

¹⁴ <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20180307122517670>

eGovLab <http://www.egovlab.eu/se/>

Föreståndare: Vasilis Koulolias

Till eGovLabs uppdrag hör Ground Truth 2.0 med syfte att analysera data som baseras på digitala enkätsvar från medborgarna för att påvisa samhälleliga och ekonomiska sammanhang. Ett annat exempel är Botswana speaks! som på uppdrag av Botswanas president utformats för att förbättra den demokratiska processen i landet med hjälp av modern IT-användning. Genom en e-tjänst kan parlamentsledamöter ta del av medborgarnas inlägg och behandla dem som meningsfulla politiska önskemål så att de kan leda till åtgärder för viktiga förändringar i samhället. iMentors är ett särskilt initiativ med syfte att kartlägga alla e-infrastrukturer i Afrika söder om Sahara. Det övergripande målet är att förbättra samstämmigheten och effektiviteten för internationella aktörer som deltar i utvecklingsprojekt och initiativ om e-infrastrukturer i regionen.

Institutionen för matematikämnet och naturvetenskapsämnenas didaktik, MND

Vid Institutionen för matematikämnet och naturvetenskapsämnenas didaktik, MND, bedrivs ett arbete med VR-projektet TRACE som syftar till att öka kunskapen om blivande och nyutexaminerade lärares lärande, om deras deltagande i skolpraktiker och hur de utvecklar en läraridentitet.¹⁵ Stort fokus läggs på hur erfarenheter från lärarutbildningen används. Parallella systerprojekt finns i Sydafrika vid University of KwaZulu-Natal och University of the Witwatersrand och i Rwanda vid University of Rwanda.

MND vill på sikt gärna utveckla ett mer strukturerat samarbete med flera afrikanska länder och med finansiering från Sida. I dagsläget bygger MND:s internationella utbyten främst på kontakter mellan individuella forskare och i vissa fall kan samarbetsprojekt i princip genomföras pro bono.

Av särskilt intresse för MND är Cape Peninsula University of Technology och Marang Centre for Mathematics and Science Education, där det finns ett ömsesidigt önskemål om att utveckla samarbetet. I ett tidigare Sida-finansierat projekt i Morogoro, Tanzania, utbildade MND ett stort antal lärare i ämnesövergripande modern didaktik i slutet på 1990-talet. Projektet var framgångsrikt och förutsättningar finns för att återuppta de kontakter som skapades i samband med projektets genomförande. Diskussioner har också förts om att etablera ett samarbete med University of Dar es Salaam.

---

¹⁵ <https://www.mnd.su.se/forskning/matematik%C3%A4mnet-didaktik/forskningsprojekt/trace>

Stockholms Resilienscenter, SRC

Stockholms Resilienscenter samarbetar sedan år 2014 med Centre for Complex Systems in Transition (CST) vid Stellenbosch University i Sydafrika. Samarbetet har resulterat i sampublikationer, samordnad handledning av studenter och postdocs samt en växande databas som kan användas i SRC-forskning (www.regimeshifts.org).

I Sahel-regionen, som sträcker sig från Senegal och Mauretanien i väster till Sudan i öster, har SRC genomfört flera samarbetsprojekt med forsknings- och utvecklingsorganisationer. Till de pågående projekten hör FUTURE Sahel där SRC undersöker implementeringen av pan-African Great Green Wall of the Sahara and the Sahel Initiative (GGW) i Senegal. Samarbetspartners till Sahel Initiative är CNRS Human-Environment Observatory, Dakar, l'Université Cheikh Anta Diop (UCAD), Dakar, University Blaise Pascal, Clermont-Ferrand, Senegalese National Great Green Wall Agency och Stockholms Resilienscenter.

Med stöd från Formas genomför SRC ett jordbruksprojekt med ungdomar som målgrupp i Burkina Faso. Liknande projekt har tidigare genomförts i Niger år 2009 med Sida-medel (Human dimensions behind the greening in Sahel: A comparative study of social-ecological dynamics in greened and non-greened communities in Niger) och med VR-stöd åren 2010-2016 (Adapting to changing climate in drylands: The re-greening in Sahel as a potential success case). Genom samarbeten i Burkina Faso och i Ghana har SRC också deltagit i projektet Targeting Agricultural Water Investments (CGIAR Water Land and Ecosystems).

Engelska institutionen

Ett stort forskningsprogram med stöd från Riksbankens Jubileumsfond leds av professor Stefan Helgesson vid Engelska institutionen. Programmet World Literatures, Cosmopolitan and Vernacular Dynamics (2016-21) har flera delprojekt som fokuserar på afrikansk litteratur. Två av dessa leds av forskare vid SU: Stefan Helgesson, Language and Literary Worldmaking in Southern Africa: The Case of Little Magazines och Paula Uimonen, African Women Writers (med fokus på kvinnliga författare i Nigeria och Tanzania).

4. Studentmobilitet, studentrekrytering och alumner

Utbytesavtal på institutionsnivå

På institutionsnivå har SU tre utbytesavtal med partneruniversitet i Sydafrika och Marocko.¹⁶ Avtalet med Stellenbosch University i Sydafrika är obegränsat medan avtalen med Rhodes University i Sydafrika och med Institut supérieur de commerce et d'administration des entreprises (ISCAE) i Marocko är tidsbegränsade. Avtalen har tecknats av Företagsekonomiska institutionen (FEK).

Studentmobilitet på institutionsnivå handläggs av den institution som tecknat avtalet, och riktar sig i normalfallet till de egna studenterna. FEK har de senaste åren satsat på att teckna avtal med universitetet på den afrikanska kontinenten eftersom det funnits stort intresse för samarbeten från både studenter och medarbetare. För att utbilda ansvarsfulla ekonomer strävar FEK efter att erbjuda utbytesmöjligheter för sina studenter i alla världsdelar. FEK önskar teckna få men välfungerande avtal och ser helst att avtalen även omfattar lärar- och forskarutbyten samt samarbeten inom forskning. Som exempel kan nämnas att FEK har ett etablerat samarbete med University of Stellenbosch Business School, som återkommande deltagit i FEK:s årliga internationella vecka.

Naturvetenskapliga fakulteten stöder International Science Program, ISP, för vilket Uppsala universitet är huvudman och Sida huvudfinansiär. Inom ramen för programmet verkar naturvetenskapliga fakulteten bland annat för att få stöd i arbetet med att etablera PACM i Tanzania. Fakultetens bidrag används också till forskargrupper i kemi och fysik vid National University of Lagos.

Institutionen för molekylär biovetenskap, Wenner-Grens institut, samarbetar med Ifakara Health Institute, Dar es Salaam, Wits Research Institute for Malaria i Johannesburg och National Institute for Communicable Diseases (NICD) inom malariaforskning. Inom detta område har institutionen även kontakt med forskare vid University of Ibadan, Nigeria, Université Nazi Boni i Burkina Faso, Malaria Research and Training Center, Mali, samt Naguchi Memorial Institute for Medical Research i Ghana.

---

¹⁶ Samtliga utbytesavtal vid Stockholms universitet finns sparade i avtalsdatabasen MoveOn som administreras av Gruppen för internationell mobilitet vid Studentavdelningen. Avtalsdatabasen finns på hemsidan: www.su.se/partneruniversities och består av två delar; centrala (university-wide agreements) respektive Institutionsavtal (Departmental agreements).

Nya avtal på institutionsnivå

Många institutioner vid SU har arbetat aktivt de senaste åren för att öka kontakterna i regionen. Juridiska institutionen har etablerat kontakt med University of Cape Town (UCT) i Sydafrika genom sitt deltagande i nätverket Law Schools Global League, vilket har ökat kunskapen om både landet och lärosätet. För att teckna ett utbytesavtal vill Juridiska institutionen upprätta ett stipendieprogram för UCT:s juridikstudenter. Sydafrika är med som partnerland i Linnaeus-Palme¹⁷ och Juridiska institutionen har beviljats medel för en kontaktresa till UCT. En projektansökan för ett partnerskapsprogram för student- och lärarutbyte kommer att lämnas in under 2019.

Företagsekonomiska institutionen (FEK) har fått medel beviljade via Erasmus+ för ”Förberedande besök” i Sydafrika. Kontakt har etablerats med University of Pretoria där en akademiker från FEK varit på plats för insamling av data till sin forskning. FEK för även diskussioner med University of Nairobi i Kenya och Lagos Business School i Nigeria om lärar- och forskarmobilitet mellan universiteten.

Stockholms Resilienscentrum (SRC) har 2019 för tredje gången lämnat in en ansökan om medel för ICM, Programmet för utomeuropeisk mobilitet inom Erasmus + tillsammans med Centre for Complex Systems in Transition på Stellenbosch University. SRC har under många år samarbetat med forskare och forskarstudenter på Stellenbosch utan särskilda avtal.

Centrala avtal

Centrala avtal ger möjlighet för universitetets alla studenter att åka på utbyte och välja kurser inom alla ämnesområden. SU har centrala utbytesavtal samt Memorandum of Understanding (MoU) med lärosäten i Egypten (Alexandria University och Arab Academy for Science, Technology & Maritime Transport), Rwanda (National University of Rwanda- MoU) samt Sydafrika (Stellenbosch University- MoU). Utbytesavtalet med University of Cape Town (UCT) gick ut 2015 och förnyades inte. Då finansieringen av studentstipendiet uteblev meddelade UCT att deras studenter inte längre kunde åka på utbyte.

Minor Field Studies

Genom stipendieprogrammet Minor Field Studies (MFS) erbjuder Sida en möjlighet för studenter att tillbringa minst 8 veckor i ett låg- eller medelinkomstland för att utföra en mindre

---

¹⁷ Linnaeus-Palme administreras av Universitets- och högskolerådet och finansieras av Sida inom ramen för strategin för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder som stödjer Agenda 2030 för hållbar utveckling 2018-2022.

fältstudie som underlag för en kandidat-, magister- eller masteruppsats. SU:s studenter visar allt större intresse för projekt i länder i Afrika.

De senaste två åren har 88 MFS-stipendier tilldelats studenter från SU. Närmare hälften av dessa användes för att skriva uppsatser i afrikanska länder. Flest studenter åkte till Sydafrika, Tanzania och Rwanda. Övriga länder var Madagaskar, Egypten, Etiopien, Ghana, Kenya, Moçambique, Uganda och Zambia. Drygt hälften av MFS-uppsatserna i Afrika skrevs av studenter vid de humanistiska fakulteterna och lite mindre än hälften av studenter vid naturvetenskapliga fakulteten. Vanliga teman för uppsatserna var sexualupplysning, genus marinbiologi och landskapsekologi.

Kontaktpersonerna för studenterna som valde Tanzania var främst forskare och doktorander vid University of Dar es Salaam (UDSM) och koordinatörer på enskilda organisationer som Svenska kyrkan och Femme Internationale. I Sydafrika var kontaktpersonerna akademiker från University of Cape town (UCT), egenföretagare och koordinatörer för organisationer som exempelvis Global Vision International (GVI). I Rwanda utgjordes kontaktpersonerna av akademiker, diplomater och koordinatörer för organisationer som Save the Children, Rwanda Men's Resource Centres (RWAMREC) och den svenska sektionen av Finnish Consulting Group (FCG Sweden). Generellt har studenterna uttryckt att de haft stor behållning av sin MFS-erfarenhet.

Studentrekrytering

Målet för det internationella rekryteringsarbetet är att öka antalet studenter med rätt kvalifikationer och förutsättningar att nå goda prestationer. Arbetet är en del av ett bredare syfte att attrahera såväl internationella studenter som medarbetare och forskare samt att främja internationella forskningssamarbeten och studentutbyten.

Länder där SU har genomfört rekryteringsaktiviteter på plats är Kina, Indien, Indonesien, USA, Storbritannien, Tyskland och Ryssland. SU har hittills inte gjort några särskilda satsningar vad gäller studentrekrytering i den afrikanska regionen, och här finns därför en stor utvecklingspotential när det gäller universitetets internationella arbete. I samband med aktiviteterna utomlands har universitetet arbetat med strategisk digital kommunikation för att marknadsföra lärosätets utbildningsprogram i landet.

De afrikanska länderna skiljer sig från varandra, men det finns gemensamma nämnare som är värda att överväga när rekryteringsaktiviteter ska planeras.

- Afrika har den snabbast växande medelklassen i världen och stod för nio av de 15 snabbast växande ekonomierna 2014.¹⁸
- Afrikanska länder står för mer än 10% av alla mobila studenter över hela världen. Nästan hälften av mobila studenter i Afrika väljer att studera i Europa, men regionens andel av afrikanska studenter har minskat de senaste åren. Däremot väljer ett växande antal afrikanska studenter att studera i Mellanöstern och i ännu större utsträckning att stanna på kontinenten för att studera i ett annat afrikanskt land än sitt eget.¹⁹
- Utgående flöden från afrikanska länder har traditionellt varit koncentrerade till tre destinationer: Frankrike, Storbritannien och Sydafrika, som tillsammans lockar nästan hälften (45%) av alla utresande studenter. Nu sker dock ett skifte och allt fler afrikanska studenter väljer bort traditionella europeiska destinationer till förmån för internationella studiealternativ i Mellanöstern och i Asien, där särskilt Kina är en attraktiv studiedestination.²⁰
- Alla studenter måste ha en kandidatexamen för att vara berättigade att söka utbildningsprogram på avancerad nivå vid svenska lärosäten. Särskilda behörighetskrav kan gälla för vissa program.²¹
- Ansökningssiffrorna till de internationella masterprogrammen visar hur intresset ser ut i olika länder för studier utomlands och mer specifikt vid SU. De afrikanska länder som har flest sökande till SU:s masterprogram åren 2011-2018 är: Etiopien, Nigeria, Ghana, Kenya, Tanzania, Uganda, Egypten, Rwanda och Sydafrika. Sammanlagt hamnar Zambia, Kamerun, Sudan och Marocko på tionde plats.
- Alumner är viktiga ambassadörer i rekryteringen. SU har flest alumner från Sydafrika, Kenya, Tanzania, Nigeria, Ghana, Etiopien, Uganda och Rwanda. På LinkedIn har SU 644 alumner från eller boende i 42 afrikanska länder (se även avsnittet om alumner).
- En förutsättning för studentrekryteringsaktiviteter i Afrika är att det finns stipendier att söka, då den ekonomiska situationen i vissa av länderna gör att antalet självfinansierade studenter är lägre än i andra delar av världen. Vissa studenter kan finansiera sina studier, men merparten söker stipendier. I några av länderna erbjuds nationella stipendier, men för de flesta av länderna finns det också möjlighet att söka

¹⁸ <http://monitor.icef.com/2015/06/demand-for-job-skills-heating-up-in-africa/>

¹⁹ <http://monitor.icef.com/2016/12/new-study-highlights-shifting-patterns-african-student-mobility/>

²⁰ <http://monitor.icef.com/2016/12/new-study-highlights-shifting-patterns-african-student-mobility/>

²¹ <https://www.universityadmissions.se/en/All-you-need-to-know1/Applying-for-studies/Documenting-your-eligibility-for-studies/Instructions-for-Masters-applicants>

stipendier från t.ex. Svenska institutet. Se nedan för mer information om SI:s stipendier.

- Officiellt språk är franska eller engelska i många av länderna i Afrika. Eftersom de flesta program på avancerad nivå på SU genomförs på engelska kan det vara aktuellt att fokusera rekryteringsarbetet på engelsktalande länder.
- En förutsättning för studentrekryteringsarbetet i en ny region såsom Afrika är att det finns svenska utlandsmyndigheter på plats som är engagerade Svenska institutets Study in Sweden-aktiviteter. Många utlandsmyndigheter deltar i aktiviteter dit potentiella studenter och alumner bjuds in, såsom rekryteringsmässor, pre-departureevenemang och öppna seminarier och möten som lyfter svensk forskning och utbildning.

Stipendier

Svenska institutets stipendieprogram Swedish Institute Scholarships for Global Professionals (SISGP) riktas till studenter som vill läsa ett masterprogram och täcker både studieavgift och levnadsomkostnader. Stipendiet finansieras med biståndsmedel och kan sökas av studenter från följande afrikanska länder: Kamerun, Egypten, Etiopien, Gambia, Ghana, Kenya, Liberia, Malawi, Marocko, Nigeria, Rwanda, Sudan, Tanzania, Uganda, Zambia och Zimbabwe.²²

SISGP gäller heltidsstudier på masternivå vid svenska lärosäten som inleds under höstterminen. Programmet prioriterar sökande med en stark och relevant yrkesbakgrund och ledarskapserfarenhet. Stipendiet fokuserar på kapacitetsuppbyggnad i ett antal utvalda länder. Det finansieras av Utrikesdepartementet och styrs av den nya Strategin för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder som stöder Agenda 2030 för hållbar utveckling. Beslut om detta fattades av regeringen i juni 2018. Sökande måste ha dokumenterad ledarskapserfarenhet, minst 3 000 timmars arbetslivserfarenhet och ha en tydlig idé om hur planerade studier i Sverige kan bidra till utvecklingen i den sökandes hemland.

Svenska institutets stipendium för Sydafrika Swedish Institute Scholarships for South Africa (SISSA) kan sökas av studenter som ämnar läsa ett masterprogram och täcker både avgift och levnadsomkostnader.²³ Detta stipendium är till för heltidsstudier på masternivå vid svenska lärosäten och är finansierat av Utrikesdepartementet. Den som söker måste vara sydafrikansk medborgare och kandidatexamen vid ett universitet i Sydafrika prioriteras. Även här är det

²² <https://si.se/en/apply/scholarships/swedish-institute-scholarships-for-global-professionals/>

²³ <https://si.se/en/apply/scholarships/swedish-institute-scholarships-for-south-africa/>

viktigt att den sökande har en tydlig idé om hur planerade studier i Sverige kan bidra till utvecklingen i Sydafrika.

Mastercard har ett stipendieprogram för afrikanska studenter som önskar studera utomlands. Stipendieprogrammet för masterstudier har ett antal partneruniversitet som de samarbetar med inom ramen för stipendieprogrammet. Dessa stipendier har inte fasta utlysningdatum.²⁴

Open Society Foundations ger framför allt bidrag till organisationer som delar stiftelsens syn på ett öppet samhälle. Det finns även möjligheter att söka individuella stipendier som utlyses löpande under året.²⁵ Robert Bosch Foundation har stipendier för afrikanska studenter som önskar studera ingenjörsvetenskap i Tyskland eller USA.²⁶

Alumner

SU är en internationell akademisk miljö vilket innebär att vi har alumner över hela världen, så även i Afrika. En alumn från SU är någon som har studerat minst 7,5 poäng vid lärosätet och med detta avses studier på alla nivåer, från grundutbildning till forskarutbildning.

Att hålla kontakten och vårda relationer med alumner, d.v.s. tidigare studenter, doktorander och forskare, är av vikt för universitetets långsiktiga utveckling och utgör en väsentlig del av vårt internationaliseringsarbete. Internationella alumner vid företag, myndigheter och andra arbetsplatser utomlands är viktiga ambassadörer för SU och kan spela en betydelsefull roll i vår rekrytering av nya internationella studenter, doktorander och forskare. De kan öppna dörrar och vara avgörande när det gäller positionering och förankring på nya marknader.

I alumnverksamhetens tre största projekt – International Master's Alumni Survey 2017,²⁷ Ask our Alumni²⁸ och MFS Buddy Programme²⁹ – har vi haft deltagare från totalt 17 afrikanska länder. Projekten har främst varit riktade för att nå våra mastersalumner.

I ett flertal av länderna där vi har stora alumnpopulationer har våra projekt också väckt ett engagemang. Sydafrika, Kenya, Tanzania, Nigeria, Ghana, Etiopien, Uganda och Rwanda är de länder som toppar både vad gäller antalet alumner och hittills visat engagemang. I ett antal andra länder har vi i dagsläget stora alumnpopulationer utan engagemang. Stor potential för

²⁴ <https://mastercardfdn.org/all/scholars/becoming-a-scholar/apply-to-the-scholars-program/>

²⁵ <https://www.opensocietyfoundations.org/grants>

²⁶ <https://www.scholarshubafrika.com/32827/top-fully-funded-masters-scholarships-europe/>

²⁷ <https://www.su.se/english/collaboration/alumni/alumni-projects/international-master-s-alumni-survey-2017-1.418602> 2019-02-15

²⁸ <https://www.su.se/english/collaboration/alumni/alumni-projects/ask-our-alumni> 2019-02-15

²⁹ <https://www.su.se/english/collaboration/alumni/alumni-projects/mfs-buddy> 2019-02-15

ökat engagemang ser vi i Marocko, Algeriet, Senegal, Tunisien och Elfenbenskusten. I några länder där vi troligen har färre alumner har vi kunnat identifiera intresse och engagemang hos ett antal eldsjälar, t.ex. i Zambia, Zimbabwe och Kamerun.

Inom ramen för SU:s internationella alumnarbete har vi utvecklat ett nära samarbete med alumnansvariga vid Svenska institutet. Vi delar information om alumner, aktiviteter och kommande evenemang med varandra samt tar aktivt tillvara på synergieffekter i vårt överlappande arbete. Då Svenska institutet har etablerade alumnföreningar runtom i världen uppmanar vi också våra SU-alumner i dessa länder att gärna engagera sig på SI:s möten och alumnträffar.

Den centrala alumnverksamheten vid SU har också ett nära samarbete med alumnansvariga vid Karolinska institutet (KI) och Kungliga Tekniska högskolan (KTH) i det internationella alumnarbetet. En viktig gemensam nämnare för våra internationella alumner är deras anknytning till staden Stockholm.

5. Externa aktörers verksamhet i regionen

Forskningsfinansiärer

STINT

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, STINT, verkar för kunskaps- och kompetensuppbyggnad inom internationalisering samt investerar i internationaliseringsprojekt föreslagna av forskare, lärare och ledning vid svenska lärosäten.

Syftet med det delvis STINT-finansierade programmet Joint South Africa-Sweden Research Collaboration är att stärka svensk forskning och högre utbildning genom etablering och utveckling av internationella samarbeten. Programmet ger stöd till projekt med hög vetenskaplig kvalitet som tydligt bidrar till involverade lärosätens verksamhet. Programmet finansieras av STINT, Vetenskapsrådet, Formas och Forte på den svenska sidan samt av National Research Foundation (NRF) på den sydafrikanska sidan. Slutligt urval bestäms gemensamt av STINT och NRF.

I STINTs rapport Sveriges internationella forskningssamarbeten – hur bör de utvecklas? (2017) refereras till regeringens lista över 26 prioriterade marknader, varav fyra är afrikanska länder: Algeriet, Angola, Nigeria och Sydafrika. När det gäller bilaterala samarbetsavtal med inriktning mot forskning finns Sydafrika med på topplistan tillsammans med Indien, Japan, Kanada, Kina, Singapore, Sydkorea och USA (2017: 20-21). I sampubliceringsanalysen återfinns Sydafrika och Tanzania och det konstateras att av dessa två länder är det endast

Sydafrika som finns med som icke-europeiskt land i topplistan över stora länder. I listan som inkluderar mellanstora länder dominerar östra Europa och från Afrika ingår även Uganda (2017:19).³⁰

Formas

Formas är ett forskningsråd för hållbar utveckling med uppgift att finansiera forskning och innovation, utveckla strategier samt att göra analyser och utvärderingar. Miljö, areella näringar och samhällsbyggande hör till de huvudsakliga verksamhetsområdena. Formas, som är en statlig myndighet under Miljödepartementet, genomför särskilda miljöanalyser och kommunicerar även om forskning och forskningsresultat.

Kommande utlysningar presenteras på Formas hemsida.³¹ Utlysningar som kan bli aktuella för forskare som samarbetar med afrikanska länder är de som Belmont Forum lanserar i samarbete med Future Earth och JPI Oceans, t.ex. Unlocking the Potential of Aquatic Bioresources – BlueBio och forskning om hållbara hav. Formas har tidigare också haft ett flertal utlysningar med fokus på Sydafrika. Från SU finns 67 projekt med anknytning till Afrika i Formas projektkatalog.

Forte

Forte är ett forskningsråd och en statlig myndighet under Socialdepartementet. Varje år förmedlar Forte ca 600 miljoner kronor till både grundläggande och behovsstyrd forskning. Det handlar om allt från enskilda projektbidrag till satsningar för att bygga upp forskningsmiljöer i världsklass. I Fortes uppdrag ingår också att identifiera områden där mer forskning behövs, att utvärdera och granska forskningsresultat, samt att göra dem tillgängliga för alla.

Ingen särskild satsning planeras med fokus på Afrika under 2019, men under 2018 beviljades femton forskningsprojekt som fick dela på omkring 82 miljoner kronor för forskning om klimatanpassning och resiliens³². I varje forskargrupp deltar minst en forskare från ett låginkomst- eller lägre medelinkomstland, och minst en ung forskare där nationaliteten saknar betydelse.

Tre projekt beviljades vid Stockholms universitet varav två, båda vid Stockholms Resilienscentrum, är relevanta för Afrika:

---

³⁰file:///C:/Users/wikse/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/Content.Outlook/DQ1WRG88/STINT2017Tillvaxtanalys.pdf

³¹ <http://www.formas.se/sv/Finansiering/Utlysningar/> 20190128

³² <https://forte.se/nyhet/bidragsbeslut-forskning-med-lang-hallbarhet-visar-vagen-mot-de-globala-malen/> 20190125

Forumteater för förståelse av relationella processer för klimatanpassning i Kenya och Moçambique Maria Mancilla Garcia.

Att navigera på det småskaliga fiskets komplexa hav: En förening av agent-baserad modellering och deltagande empirisk observation- Emilie Lindkvist

Vetenskapsrådet och Vinnova

Vetenskapsrådet bedömer enbart den vetenskapliga kvaliteten och tar ingen särskild hänsyn till land eller region³³. Däremot har VR utlysningar som skulle kunna vara aktuella för forskning i utvecklingsländer, till exempel ”Projektbidrag inom utvecklingsforskning” som öppnade i mars 2019. 25 projekt med anknytning till Afrika omnämns av Verket för innovationssystem (Vinnova).

Svenska myndigheter

UD:s representation i regionen

Utifrån information baserad på sökintresse och svenska initiativ, som t.ex. ambassadens eller Svenska institutets insatser, och allmän kunskap om landet såsom språk, befolkning, Sverigerelationer och utvecklingspotential, är några länder i Afrika av särskilt intresse för SU inom ramen för rekrytering. Dessa länder är Egypten, Etiopien, Ghana, Kenya, Marocko, Nigeria, Rwanda, Sydafrika, Tanzania och Uganda.

Förbindelserna mellan Sverige och nordafrikanska länder som Egypten och Marocko förstärks förutom genom ambassaderna i Kairo och Rabat ytterligare genom Svenska institutet i Alexandria (SwedAlex), vars uppgift är att främja ökade kontakter mellan Sverige och övriga länder i Europa samt Egypten och övriga länder i Mellanöstern och Nordafrika. Den EU-finansierade Anna Lindh-stiftelsen för dialog mellan kulturer (Anna Lindh Euro-Mediterranean Foundation for the Dialogue Between Cultures) är sedan år 2005 också förlagd till Alexandria efter ett gemensamt svensk-egyptiskt initiativ inom ramen för EU:s samarbete med länderna i Medelhavsregionen.

När det gäller Sydafrika går de diplomatiska relationerna långt tillbaka i tiden. Under 1960-talet engagerade sig Sveriges regering och svenska folkrörelser i kampen mot apartheid i Sydafrika genom politiskt och humanitärt stöd³⁴. Sverige har en ambassad i Pretoria och konsulat i Kapstaden samt honorärkonsulat i Durban. Samarbetet mellan Sverige och Sydafrika bedrivs idag bilateralt genom handel, regionalt för att stärka fred, säkerhet och

³³ Informationsmöte om utlysningar 2019 på Vetenskapsrådet 20180124

³⁴ <https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utrikesdepartementet/sveriges-diplomatiska-forbindelser/afrika/>

demokrati i Afrika, och multilateralt genom EU och FN. År 1999 skapade Sydafrika och Sverige den s.k. Bi-National Commission (BNC) där gemensamma frågor inom politik och ekonomi men även utbildning och forskning diskuteras och utvecklas. BNC möts vartannat år under ledning av Sveriges vice statsminister och Sydafrikas vice-president.

Med Tanzania, Kenya, Etiopien och Uganda har Sverige haft ett omfattande utvecklingssamarbete under flera årtionden. På regeringsnivå har länderna samarbetat till stöd för andra afrikanska länders frigörelse från kolonisation, för FN-reformer och mot kärnvapen. På gräsrotsnivå har ett omfattande samarbete utvecklats mellan frivilligorganisationer, kyrkor, skolor och kommuner. Sverige har ambassader i länderna med utsända både från Utrikesdepartementet och Sida. De bilaterala relationerna spänner över regionala och internationella frågor, handel, investeringar och näringslivskontakter, miljö/klimat och utvecklingssamarbete.

Sveriges utvecklingssamarbete med Rwanda påbörjades 1994. Sedan dess har det svenska engagemanget i landet ökat väsentligt. År 2010 öppnade Sverige ambassad i Rwanda och Rwanda har ambassad i Stockholm. Sveriges inledande stöd till Rwanda bestod främst av humanitärt bistånd, men till följd av landets positiva ekonomiska utveckling ligger fokus alltmer på handelsfrämjande åtgärder. Det övergripande målet för Sveriges utvecklingssamarbete med Rwanda är minskad fattigdom och stärkta förutsättningar för hållbar fred och försoning samt ökad respekt för de mänskliga rättigheterna. Dessutom ges stöd för uppbyggnad av inhemsk forskningskapacitet. Tidigare samarbete visar att landet har förmåga att ta hand om och utnyttja internationellt bistånd på ett effektivt sätt.

Sedan Nigeria 1999 fick en demokratiskt vald regering har näringslivets intresse för landet ökat, och efter uppräknigen av BNP-basen under 2014 blev Nigeria Afrikas största ekonomi. Nigeria är idag den viktigaste afrikanska handelspartnern för Sverige och en prioriterad marknad för svensk exporttillväxt. Ambassaden i Abuja representerar Sverige i Nigeria, Ghana och ECOWAS (Economic Community of West African States). Sverige har också honorärkonsuler i Lagos, Nigeria, och Accra, Ghana.

Liksom Nigeria är Ghana en av Sveriges viktigaste handelspartners i Afrika. Ett tjugotal svenska företag har etablerat sig på plats, till exempel Skanska, ABB, Volvo CE, Atlas Copco, Ericsson, Viasat, Tetra Pak, och Svedala industrier. Importen från Ghana domineras av kopparavfall och skrot. Svenska företagsintressen i Ghana är i dagsläget koncentrerade främst till telekomsektorn och gruvnäringen. Det finns emellertid ytterligare sektorer av faktiskt och potentiellt intresse, såsom livsmedelsförädling, energiförsörjning, infrastruktur och skogsbruk. Relationerna mellan Ghana och Sverige är i dagsläget inriktade på handel, Sverige-främjande

och kulturutbyte. Ett utvecklingsinriktat stöd utgår också till vissa internationella institutioner med säte i Ghana, såsom Kofi Annan International Peacekeeping Training Centre.³⁵

Sida

Sida ger framför allt bistånd till utmaningar som är gemensamma för flera länder, eller där det finns ett behov av att samordna insatser³⁶. Exempel på områden där Sida stödjer regionala insatser är hållbart utnyttjande av gränsöverskridande naturresurser (t.ex. vattendrag som delas av flera länder), fred och stabilitet, handel, migration samt förhindrande av spridning av smittsamma sjukdomar (t.ex. genom stöd till FN:s program UNAIDS). En utgångspunkt för att bidra till att skapa fred och säkerhet är ett nära samarbete med afrikanska organisationer, vilka kan fungera som ett stöd och en plattform för dialog samt bidra till hållbara regionala åtgärder.

Sidas stöd till forskning står på tre ben:³⁷

1. Uppbyggnaden av forskningskapacitet i låginkomstländer
2. Forskning med direkt relevans för låginkomstländer
3. Innovation

Sida ger också stöd till regionala forskningsinstitutioner för att stärka regionens kapacitet att utveckla forskning. Ett annat syfte är att ge forskare möjlighet att utveckla sin forskning och dela med sig av sina resultat över hela kontinenten. De flesta stora universitet i Afrika medverkar i de regionala nätverk som Sverige stöder t.ex. CARTA, Consortium for Advanced Research Training in Africa.

Särskilt fokus på forskningsstöd till Tanzania

I Tanzania bedriver Sida forskningsarbeten inom hälsa, marinvetenskap och annan naturvetenskap, förnyelsebar energi, entreprenörskap och innovationer. Sida har stött Tanzanias forskningsinstitutioner i över 30 år med syftet att Tanzania på sikt ska kunna bedriva egen forskning på internationell nivå. Målet är att höja kapaciteten och den internationella konkurrenskraften, i första hand inom Tanzanias universitetsväsende men även i landet i stort.

Ett viktigt mål är att forskningsresultaten ska komma till praktisk användning för landets utveckling, t.ex. genom nya odlings- och fiskemetoder, ett vaccin mot hiv och nya

³⁵ <https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utrikesdepartementet/sveriges-diplomatiska-forbindelser/afrika/ghana/>

³⁶ <https://www.sida.se/Svenska/Har-arbetar-vi/Afrika/Regionalt-samarbete-i-Afrika/> 20190125

³⁷ Enligt Eren Zink, forskningssekreterare Sida

energiformer för att möta de ökande behoven av elektricitet bland befolkningen. Stödet domineras av ett program för att förbättra forskningskapacitet i samarbete med University of Dar es Salaam (UDSM), Muhimbili University of Health and Allied Sciences (MUHAS) och Ardhi University (ARU).

Sverige har bidragit med 290 miljoner kronor under åren 2004–2011, vilket har lett till att bl.a. 15–20 procent av den nuvarande lärarkåren med doktors- och magistergrad på Dar es Salaams universitet (UDSM) utbildats med svensk finansiering. Antalet studenter som har antagits till UDSM har ökat från 3 300 år 1994 till 17 000 år 2012. Vid Muhimbili-universitetet (MUHAS) är majoriteten av de anställda forskarna och lärarna utbildade genom det svenskfinsierade forskningsprogrammet och sedan år 2002 har 18 doktorander utbildats vid ARU, av vilka 16 nu arbetar på universitetet som lärare och forskare.

Statistiska centralbyrån (SCB)

SCB arrangerar ett utbildningsprogram för att stödja myndigheter och organisationer i Afrika, Asien och Mellanöstern att producera, analysera och sprida jämställdhetsstatistik³⁸. Genom utbildningsprogrammet Gender Statistics bidrar SCB med sin expertis och mångåriga erfarenhet inom området till att öka kunskap och utveckla metoder för jämställdhetsstatistik internationellt. Utbildningsprogrammet finansieras av Sida inom ramen för Sidas International Training Programmes.

Kemikalieinspektionen (KemI)

I Sydafrika samarbetar KemI med Department of Labour, som genomfört en omfattande utbildning av inspektörer för att förbereda dem inför det pågående arbetet med att införa GHS (det internationella klassificerings- och märkningssystemet för kemikalier) i Sydafrika.³⁹

I Tunisien har KemI tillsammans med Frankrike och Österrike deltagit i ett s.k. twinningprojekt med Industriministeriets center för kemiteknik, CTC (Centre Technique de la Chimie) för att stärka förvaltningen och harmonisera den tunisiska lagstiftningen med EU:s regler. Under perioden 2018-2022 kommer KemI att arrangera ett internationellt kapacitetsutvecklingsprogram med syfte att bistå deltagande länder i att utveckla strategier för uppbyggnad av den nationella kemikaliekontrollen. Programmet finansieras av medel från Sida.

Nordiska Afrikainstitutet (NAI)

NAI, som ligger under UD, förser de nordiska länderna med aktuella analyser av Afrika.⁴⁰

³⁸ <https://www.scb.se/om-scb/scbs-samarbetsprojekt-i-varlden/international-training-program-i-jamstalldhetsstatistik/> 20190128

³⁹ <https://www.kemi.se/om-kemikalieinspektionen/vart-uppdrag/internationellt-arbete> 20190128

⁴⁰ www.nai.uu.se

Syftet är att stärka samarbetet mellan afrikanska och nordiska forskare samt att göra kunskap om Afrika tillgänglig för forskare, beslutsfattare, medier, studenter och en intresserad allmänhet. NAI grundades år 1962, redovisar sin verksamhet till UD och finansieras gemensamt av Sverige, Finland och Island.

NAI:s organisation är uppbyggd kring tre huvudsakliga områden: forskning, kommunikation samt bibliotek och dokumentation. Till institutets huvudsakliga uppgifter hör att främja forskning om den sociala, politiska och ekonomiska utvecklingen i Afrika genom att bedriva egen högkvalitativ forskning och verka som centralpunkt och katalysator för den nordiska Afrikaforskningen. Institutet arbetar även med att sprida kvalificerad och relevant information baserad på forskning om det moderna Afrika och afrikanska förhållanden och för en aktiv policydialog som görs tillgänglig för beslutsfattare i Norden. Ytterligare en viktig uppgift är att bevaka och tillgängliggöra litteratur och annan information av relevans för forskning, studier och information om det moderna Afrika och att tillhandahålla ett bibliotek med låne-, referens- och informationsservice.

Institutets tre kärnverksamhetsområden är mycket nära sammanlänkade, och stödjer och förstärker varandra. Den forskning som bedrivs på institutet och inom andra organisationer i Norden, liksom i samarbetet med afrikanska institutioner, stimuleras av den omfattande bibliotekssamlingen av studier om det moderna Afrika. Forskningsresultat och analyser av NAI:s personal och anknutna experter når den akademiska världen och andra aktörer genom kommunikationsverksamhet som evenemang, workshoppar och konferenser. Till de institut och universitet som NAI samarbetar med hör Copperbelt University Africa Centre of Excellence in Sustainable Mining och Southern African Institute for Policy and Research (båda i Zambia), Stellenbosch University (Sydafrika) och Malawi University of Science and Technology .

Svenska institutet (SI)

SI:s uppdrag är att öka omvärldens intresse och förtroende för Sverige, att öka samverkan i Sveriges närområde samt att främja en demokratisk, rättvis och hållbar global utveckling. På så sätt kan SI bidra till stärkt inflytande för Sverige och svenska intressen, ökat välstånd och stabilitet i närområdet samt en demokratisk, rättvis och hållbar utveckling i utvecklingsländer. En av SI:s uppgifter är att attrahera studenter, forskare och kvalificerad arbetskraft till Sverige.

En viktig del av SI:s verksamhet är att erbjuda stipendier till studenter från 34 länder som listas av OECD-DAC. De afrikanska länder som finns med här är Kamerun, Egypten, Gambia, Ghana, Liberia, Malawi, Marocko, Nigeria, Sudan, Sydafrika, Tanzania, Tunisien, Zambia och Zimbabwe. Mellan 250 och 350 stipendier delas ut varje år och inkluderar resa, studieavgifter, avgifter för försäkringar och levnadsomkostnader upp till till 10 000 kr/månad.

Studierna avser masternivå i ett eller två år. Även alumnaktiviteter utgör en viktig del av SI:s nätverksarbete och involverar Sveriges utlandsmyndigheter. Ett flertal alumnätverk finns i Uganda, Sydafrika, Nigeria, Kenya och Etiopien. Till vissa arrangemang har ambassaderna i Moçambique, Uganda och Zambia varit knutna.

Business Sweden

Business Sweden bildades 2013 genom en sammanslagning av Exportrådet och Invest Sweden.⁴¹ Business Sweden ägs av staten och näringslivet och representeras av UD och Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening. Ambitionen är att hjälpa svenska företag att öka sin globala försäljning och internationella aktörer att investera och expandera i Sverige. I den afrikanska regionen finns kontor i Sydafrika, Kenya och Marocko. Från kontoret i Johannesburg täcks västra och södra Afrika, från Nairobi nås den östafrikanska regionen och delar av Centralafrika, och från Casablanca täcks de fransktalande länderna i Nord- och Västafrika.

EU

EU:s relation till Afrika har breddats och fördjupats de senaste åren.⁴² Med anledning av många afrikanska länders tillväxt och positiva utveckling har kontinentens ekonomiska och strategiska betydelse för EU förändrats. Detta har skapat nya förutsättningar för samarbete mellan EU och Afrika. Bl.a. kan nämnas flera överenskommelser såsom Cotonouavtalet och den gemensamma strategin EU–Afrika. Utöver dessa överenskommelser har rådet antagit tre regionala strategier för Afrikas horn, Guineabukten och Sahel. Förbindelserna mellan Afrika och EU sker även via formella dialoger, som t.ex. toppmöten mellan EU och Afrika. Cotonouavtalet är den övergripande ramen för EU:s förbindelser med länderna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS-länderna). Det täcker EU:s förbindelser med 79 länder, däribland 48 länder i Afrika söder om Sahara.

När det gäller internationella forskningssamarbeten kan konstateras att EU och USA fortfarande dominerar, även om afrikanska universitet utvecklas på ett betydande sätt. I sin artikel ”Vem får tala om Afrika?” uppmärksammar Maria Eriksson Baaz att det i vetenskapliga publikationer framgår att hälften av alla publikationer i den centralafrikanska regionen har en europeisk medförfattare⁴³. Eriksson Baaz menar att erkända internationella publikationer ofta beskriver afrikanska forskare som forskningsassistenter, trots att en stor del

⁴¹ www.business-sweden.se

⁴² <https://www.regeringen.se/sveriges-regering/utrikesdepartementet/sveriges-diplomatiska-forbindelser/afrika/afrika-och-eu/>

⁴³ <https://fof.se/tidning/2015/9/artikel/vem-far-tala-om-afrika>

av den forskning som utförs av européer i Afrika inte skulle kunna genomföras utan lokala forskare.

6. Regionala samarbeten

Afrika är jordens näst största världsdel, med drygt en miljard människor i fler än 50 länder. Huvuddelen av befolkningen finns i länderna söder om Sahara, där utmaningarna för att förbättra människornas levnadsvillkor är särskilt stora. Här är staterna unga, problemen många och ofta av en sådan karaktär att de inte kan lösas av ett enskilt land. Regional samverkan spelar därför en viktig roll för den positiva utvecklingen genom att förebygga och lösa konflikter, stärka demokratin och den ekonomiska tillväxten och för att minska fattigdomen. Förutom de regionala organisationerna som arbetar för ekonomisk integration finns ett flertal mellanstatliga flodkommissioner, regionala organisationer från det afrikanska civilsamhället, afrikanska tankesmedjor och nätverk samt ett antal sammanslutningar av branschkaraktär.

Ekonomisk integration

Det svenska samarbetet sker nästan uteslutande med den afrikanska kontinentens egna aktörer. Främst bland dessa är den Afrikanska unionen (AU). Syftet är att bygga upp ett starkt samarbete mellan regeringar, representanter för det civila samhället och den privata sektorn för att verka för sammanhållning mellan alla invånare i Afrika.⁴⁴ Visionen är att skapa ett fredligt Afrika som drivs av sina invånare. I AU är alla afrikanska stater utom Marocko medlemmar.

Till de regionala organisationerna för ekonomisk integration hör ECOWAS som samlar 15 stater i Västafrika för att främja ekonomisk utveckling.⁴⁵ På sikt är målsättningen att etablera en ekonomisk monetär union. För att nå målet fokuseras samarbetet på att förebygga konflikter, skapa ekonomisk integration och att dela naturresurser mellan medlemsländerna. På den östra sidan arbetar East African Community (EAC) för demokrati, mänskliga rättigheter samt kapacitetsuppbyggnad och består av Kenya, Uganda, Tanzania, Rwanda och Burundi. Southern African Development Community (SADC) arbetar för ett regionalt samarbete som kan förbättra levnadsstandarden för alla invånare i södra Afrika⁴⁶ och har 15 stater i östra och södra Afrika som medlemmar. Även Intergovernmental Authority on Development (IGAD) arbetar regionalt för ekonomiskt välstånd⁴⁷. Medlemmar är länderna på

---

⁴⁴ <https://au.int/>

⁴⁵ <http://www.ecowas.int/>

⁴⁶ <https://www.sadc.int>

⁴⁷ <https://igad.int/>

Afrikas horn (Etiopien, Eritrea, Djibouti och Somalia) samt Uganda, Kenya, Sudan och Sydsudan.

Högre utbildning

Den regionala samarbetsorganisationen SADC har en särskild satsning på forskning och högre utbildning, som till största delen finansieras via Sydafrikas National Research Foundation (NRF).⁴⁸

En regional sammanslutning med forskning och högre utbildning i fokus är Southern African-Nordic Centre (SANORD). Det är ett nätverk med ett 30-tal universitet i Norden och södra Afrika. Det grundades år 2007 och har som målsättning att främja globala och lokala samarbeten mellan medlemsuniversiteten.⁴⁹ Nätverket fungerar också som ett forum för ledare inom högre utbildning samt för forskare, för att underlätta utveckling av gemensamma projekt.

Det afrikanska nätverket African Research Universities Alliance (ARUA) utgörs av universitet från flera afrikanska länder med olika historisk bakgrund, där medlemmarna delar en gemensam vision.⁵⁰ Målet med nätverket är att stärka forskning och högre utbildning vid medlemsuniversiteten genom olika kanaler, där ett exempel är att inrätta sk Centres of Excellence, som universiteten står värdar för. ARUA invigdes i Dakar i mars 2015, och förde då samman 16 av regionens ledande universitet. Genom panafrikanskt samarbete är tanken att lokal forskningsexcellens kan bidra till att lösa afrikanska problem. Andra regionala forskningsnätverk är Council for the Development of Social Science Research in Africa (CODESRIA)⁵¹ och Third World Network.⁵²

7. Rankninglistor och rapporter

Sedan 2003 finns globala rankninglistor som rankar universitet och lärosäten utifrån olika indikatorer. Rankninglistornas antal och betydelse har ökat under det senaste decenniet, men så har även kritiken mot rankingsorganisationernas metoder och brist på transparens. Rankningar används i synnerhet av internationella målgrupper, och får då allt större betydelse för lärosätenas agerande på en global arena och för deras internationaliseringsarbete.⁵³ När det

⁴⁸ <https://www.nrf.ac.za/sites/default/files/documents/SA-Mozambique-Zambia%20Trilateral%20Call%20Guide%202019.pdf>

⁴⁹ <http://sanord.uwc.ac.za>

⁵⁰ www.arua.org.za

⁵¹ <http://www.twnafrica.org/indexx.html>

⁵² <https://www.codesria.org>

⁵³ <https://www.su.se/medarbetare/r%C3%A5d-st%C3%B6d/internationalisering/att-ranka-universitet-om-rankningar-och-stockholms-universitet-1.380892> 20190125

gäller afrikanska universitet är det bara universitet från Sydafrika som kvalar in på de internationella rankinglistorna.

Rankningarna använder olika metoder för att mäta kvalitet. De flesta rankningarna använder sig av data som kommer från de globala citerings-och publikationsdatabaserna Web of Science och Scopus. SU bevakar de fyra äldsta och mest kända internationella rankinglistorna som anses vara världens mest inflytelserika: Times Higher Education World University Rankings (THE), QS Top Universities, Academic Ranking of World Universities (ARWU), även kallad Shanghai-listan och CWTS Leiden Ranking.

I den årliga undersökningen Hobsons International Student Survey (ISS), framgår det att 25% av de internationella studenterna använder sig av rankingsresultat när de bedömer och väljer lärosäte för studier. Undersökningen från 2017 visar att de mest populära rankinglistorna bland internationella studenter är QS, THE och ARWU.

Däremot finns det inga indikationer på att forskare använder rankinglistor när de söker samarbeten för forskning. De söker kontakt med de institutioner och grupper som har högkvalitativ forskning inom deras eget forskningsområde och baserar inte sin bedömning på rankingsresultat.

Många är kritiska mot användningen av Web of Science och Scopus för att utvärdera vetenskapliga publikationer. Kritiken riktas framförallt mot bristen på humaniora och samhällsvetenskapliga publikationer i dessa databaser. Databaserna indexerar framför allt tidskriftspublikationer inom naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga ämnen och därför är andra typer av publikationer (t.ex. böcker och konferenspublikationer) underrepresenterade. I denna studie väljer vi att bredda diskussionen genom att också beakta andra relevanta rapporter. Och eftersom mycket forskning pågår på institut vid sidan om lärosätena listar vi även några intressanta institut som fått större betydelse de senaste åren.

Lärosäte	ARWU ⁵⁴	THE ⁵⁵	QS ⁵⁶
University of Cape Town	301-400	156	200
University of the Witwatersrand	201-300	200-250	381
Stellenbosch University	401-500	301-350	405

⁵⁴ <http://www.shanghai ranking.com/ARWU2018.html> 20190125

⁵⁵ https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2019/world-ranking#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/scores 20190125

⁵⁶ <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2019> 20190125

HERANA

HERANA, the Higher Education Research and Advocacy Network in Africa, är ett projekt som har sammanställt data om forskning, utbildning och andra parametrar under 15 års tid för 8 afrikanska universitet⁵⁷. HERANA har undersökt sambandet mellan högre utbildning och ekonomisk utveckling genom att studera hur en rad afrikanska universitet är organiserade.

En av de viktigaste slutsatserna från HERANA är att den akademiska kärnan är nyckeln till hög kvalitet och att det ofta finns en orimlig motsättning mellan undervisning och forskning.

Mobilitet och samarbete

Afrika har länge lidit av en s.k. brain drain, dvs att unga, begåvande människor lämnar kontinenten för att arbeta och studera i mer industrialiserade länder. Enligt FN:s Economic Commission of Africa lämnade 27 000 utbildade afrikaner kontinenten mellan åren 1960-1975 och sedan år 1990 lämnar ungefär 20 000 personer Afrika varje år.

I boken *The next generation of Scientists in Africa* understryker Beaudry, Mouton och Przesky vikten av att uppmuntra och underlätta mobilitet för unga forskare⁵⁸. De menar att samarbete och finansiering hänger ihop och att forskningsfinansiärer spelar en avgörande roll för att göra det möjligt för unga forskare att stanna kvar i sina ursprungsländer och förhindra brain drain. Bland de afrikanska länder som är bäst på att generera och attrahera finansiering (Sydafrika, Kenya, Etiopien, Uganda och Tanzania) är förklaringen starka lokala finansiärer och närvaron av stora utländska stiftelser.

Ett tecken på en positiv utveckling är att vetenskapliga artiklar med andelen afrikanska författare ökat. Även om Sydafrika fortsätter att dominera i sökmotorerna har andra afrikanska länder som Nigeria, Kenya, Uganda och Tanzania också bidragit till denna utveckling. Samarbeten mellan afrikanska forskare och forskare i andra länder har blivit allt vanligare och så även citeringarna av artiklar skrivna av afrikanska forskare. De forskningsfält där afrikanska forskare är särskilt framstående är tropisk medicin, infektionssjukdomar och jordbruk.

---

⁵⁷ <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20181211123355847>

⁵⁸ *The next generation of Scientists in Africa*, Beaudry et al. 2018

8. Slutord

Att ta fram kvalificerat underlag för att SU ska arbeta enligt sin nya långsiktiga internationaliseringsplan, Global Engagement, är viktigt för det kommande arbetet. För att agera både långsiktigt och flexibelt behövs ett gediget underlag bestående av rapporter och information från många aktörer. Arbetet med att samla in information och skriva denna regionstudie har varit mycket givande. Intresset för att träffa arbetsgruppen och att svara på frågor har varit stort både bland SU:s medarbetare och externa aktörer.

Arbetsgruppen blev mycket väl mottagen både under våra besök vid SU:s institutioner och på Nordiska Afrikainstitutet, Sida, Svenska institutet, STINT och UD:s Afrikaenhet. Vår förståelse för regionen har ökat genom dessa givande samtal och vi är mycket tacksamma för den tid som togs för att samtala med oss. Det kommer att vara mycket värdefullt för planeringen av rektors besök i regionen under hösten 2019 och för planerade studentrekryteringsinsatser. Arbetsgruppen är särskilt imponerad över alla pågående forsknings- och utbildningssamarbeten vid SU och det intresse som finns att öka kontakterna med regionen och att utöka samarbeten som syftar till att möta Agenda 2030-utmaningarna.